

Včelaření v Panonské nížině

Jedno z mých stálých stanovišť

Moc děkuji za příležitost prezentace v časopisu Včelařství. Je mi potěšením napsat pár myšlenek o maďarském i vlastním včelařství. Jmenuji se Norbert Surányi a jsem v naší rodině včelař třetí generace. Včelařím v malé vesnici Nagyvenyim uprostřed Maďarska v nadmořské výšce 151 metrů nad mořem a chovám zde 100 včelstev. Včelařství není moje hlavní zaměstnání, vystudoval jsem ekonomii a v tomto oboru pracuji. Včelaření se 100 včelstvy však také nemohu nazvat koníčkem, spíše bych řekl, že jsem na půli cesty ke splnění velkého snu.

Přemýšlel jsem, jak zpestřit náhled na naši včelařskou tematiku. Vzhledem k tomu, že jsem v kontaktu se včelaři z celé Evropy, kteří odebírají mé matky, oslovil jsem je, zda by byli tak laskaví a přiblížili nám včelaření v jejich zemi či regionu. Vzhledem k tomu, že nejde o profesionální včelaře, je jejich pohled osobitý a může být pro mnohé z nás objevný. Jako první se představí včelař Norbert Surányi, který včelaří 60 km na jih od Budapešti, na dohled od Dunaje.

Ing. Pavel Cimala

Maďarsko je evropskou včelařskou velmocí. O 1,2 milionu včelstev se stará více než 21 000 včelařů. Zavčelení je vysoké (13 včelstev/km²). Na jednoho včelaře připadá průměrně 57 včelstev. Včelaři ročně vyprodukují 25 000 až 28 000 tun medu, z nichž vyniká i v Evropě proslulý akátový med. Maďarsko se nachází v Karpatské kotlině. Původní včelou je zde plemeno kraňské, jehož místní verze je včela panonská. Maďarští včelaři se ji snaží pečlivou prací uchovat. Je to plemeno včel s vynikajícími vlastnostmi, které může pod správným vedením dosahovat úžasných výsledků.

Jak jsem již zmínil, jsem včelař třetí generace a do včelařství jsem se téměř narodil. Už jako dítě pro mě včelnice byla hřištěm. Moje rodina včelaří již přes 50 let, takže naše životy se během desetiletí prolínají s tímto krásným povoláním. Pracuji s úly Hunor 10 (maďarský normalizovaný úl od roku 1927, pozn. překl.). Moje úly jsou středně velké nástavkové úly. Úl se skládá z neutepelných nástavků, které obvykle obsahují 10 rámků odpovídajících jejich typu. Velikost úlu lze libovolně měnit podle toho, kolik nástavků je umístěno na sobě. Každý nástavek má samostatné uzavíratelné česno a pojme 25 kg medu. Rozměry rámků, které lze umístit do úlu Hunor, jsou 42 × 27 cm. Dno s únikovým prostorem a střecha jsou

Po akátové snůšce...

Vzorový plodový plást v úlu Hunor 10

oddělitelné a proto musí být prvky úlu pro přepravu spojeny dohromady.

Část našeho hospodářství je zmechanizována, abychom pracovali efektivněji. Přesto ale stále rád dělám spoustu práce „staromódním“ způsobem, bez strojů. Například při sběru medu a vymetání včel z rámků. Upozorňuji, že každé dva roky vyměňují 90 % matek, což má technologické i ekonomické důvody.

V souladu s regionálními a klimatickými podmínkami mám možnost každoročně kočovat na 4 druhy včelí pastvy: řepka - akát - lípa - slunečnice. Z toho vyniká kvetení akátu, který je považován za nejvýznamnější včelí pastvu v Maďarsku.

Za vhodných podmínek, silných včelstev a příznivých povětrnostních podmínek není neobvyklé naměřit přínos i 10 kg za den.

Už více než dva roky mám štěstí na včelaření se včelími královnami Pavla Cimaly. Chovám také vlastní včelí matky, ale většinu svých včelích matek kupuji od domácího chovatele včelích matek. Částečně proto jsem hledal možnost nákupu matek ze zahraničí jako „osvěžovač krve“, ale nevybočující z povahy plemene. Celkově lze o včelích matkách *Carnica-Cimala* říci, že přestávají klást vajíčka na podzim, koncem října, minimálně jeden týden před původními včelími matkami včely panonské. Dobře

zimují a vydrží i chladné zimní měsíce. V období listopadu a prosince neprobíhá ve včelstvech absolutně žádné plodování, o čemž svědčí i vnitřní teploměr vložený do včelstva. Rozvoj včelstev tady v Maďarsku samozřejmě ovlivňuje i počasí, ale výchova plodu začíná až koncem ledna. Včelstva osazená matkami *Carnica-Cimala* se na jaře velmi pěkně rozvíjejí a bez výjimky zde konkurují velmi kvalitním včelím matkám včely panonské.

Norbert Surányi

včelař, Maďarsko

Překlad Ing. Pavel Cimala,

www.vcelimed.cz

www.carnica-cimala.com

Plodový plást kraňky

Vylehlá včelstva po ometení medníků s řepkovým medem